

INDIAN SCHOOL AL WADI AL KABIR

FINAL EXAMINATION 2024-25

CLASS-VII

SUBJECT- SANSKRIT - 2nd Language

MAX. MARKS: 80

Date: 04/03/2025

SET: ONE

Time: 3 hours

General Instructions

1. All questions are compulsory.
2. The question paper consists of 14 questions.
3. There is no overall choice. However, internal choices have been provided.
4. This question paper consists of 4 printed pages.

प्रश्न -1 अधोलिखितम् गद्यांशम् पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत । (Answer the question below based on the passage.) 10

भारतस्य उत्तरस्यां दिशि हिमालयः पर्वतः अस्ति। सः भारतस्य मुकुटमणिः इव शोभते। सः शत्रुभ्यः अस्मान् रक्षति। अस्य दक्षिणपूर्व-दिशयोः समुद्रौ स्तः। सागरः भारतमातुः चरणौ प्रक्षालयति इव। अस्माकं देशे अनेके पर्वताः सन्ति। अत्र अनेकाः नद्यः प्रवहन्ति। नद्यः पानाय जलं यच्छन्ति। ताः नद्यः देशे शस्यम् अपि सिञ्चन्ति। एवं ताः अस्माकम् उदरपूरणीय अन्नं जलं च यच्छन्ति।

प्रश्न 1. सागरः कस्याः चरणौ प्रक्षालयति ?

प्रश्न 2. हिमालयः केभ्यः अस्मान् रक्षति?

प्रश्न 3. देशे शस्य काः सिञ्चन्ति?

प्रश्न 4. हिमालयः भारतस्य कस्यां दिशि वर्तते?

प्रश्न 5. भारतस्य मुकुटमणिः इव कः शोभते?

प्रश्न - 2 (क) एकपदेन उत्तरत - (Answer in one word) 10

(क) पाणिनिः कस्य ग्रंथस्य रचनाम् अकरोत् ? (ख) मूषकः केन कम्पते स्म ?

(ग) केन विना दैवं न सिध्यति ? (घ) कीदृशाः वृक्षाः नमन्ति ?

(ङ) कवचं कुण्डलं च कः याचयति ? (च) कर्णस्य यशः कुत्र प्रसरिष्यति ?

(छ) कस्मिन् ऋतौ मेघाः गर्जन्ति ? (ज) मधुपा किम् पिबन्ति ?

(झ) अस्माभिः कस्मिन् परिवारे वसिताव्यम् ? (ञ) प्रियायाः परिवारः कीदृशः ?

प्रश्न - 3 पूर्णवाक्येन उत्तरत - (Answer in complete sentence). 12

(क) हरीशः गृहं गन्तुं किं वाञ्छति ?

(ख) स्वामी हरीशाय किं दातुं न इच्छति ?

(ग) प्रतीकः केन सह क्रीडति ?

(घ) वृक्षाः कस्मिन् ऋतौ कुसुमिताः भवन्ति ?

(ड) चन्द्रिका विशदा कदा भवति ?

(च) केन रथस्य गति न भवेत् ?

प्रश्न – 4 रेखांकितपदमाधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत–Create the question as per underlined words. 8

(क) गृहे मम मनः न रमते ।

(ख) पिता पूर्णदिने कार्यालये भवति ।

(ग) संयुक्तपरिवारे बहवः जनाः भवन्ति ।

(घ) मूषकः शिष्यैः सह क्रीडति स्मः ।

(ड) सः सुखेन तत्र वसति ।

(च) मूषकः मुनेः समीपम् अगच्छत् ।

(छ) युद्धे मम मृत्यु निश्चितः ।

(ज) विप्रः ततः प्रस्थानं करोति ।

प्रश्न 5. (i) श्लोकम् पूर्यत । (Complete the Shloka)

2

यथा ह्येकेन् ----- न ----- गतिर्भवेत् ।

एवं ----- विना ----- सिध्यति ॥

(ii) श्लोकस्य अर्थं लिखत । (Write the meaning of the shloka Hindi Or English)

2

यथा चित्तं तथा वाचः यथा वाचस्तथा क्रिया ।

चित्ते वाचि क्रियायां च साधुनामेकरूपता ॥

प्रश्न 6 अधोलिखितपदानां मूलशब्दः, विभक्तिः वचनं च लिखत ।

4

Write the root words, case and number.

पदम्	मूलशब्दः,	विभक्तिः	वचनम्
यथा – मूषकः	मूषक	प्रथमा	एकवचनम्
(क) मुनेः	-----	-----	-----
(ख) सुखेन	-----	-----	-----
(ग) मुखात्	-----	-----	-----
(घ) नद्याम्	-----	-----	-----

प्रश्न- 7 प्रकृति – उपसर्ग - प्रत्यय – विभागं कुरुत- Separate the words.

6

* पातुम् - ----- + -----

* गन्तुम् - ----- + -----

* दृष्ट्वा - ----- + -----

* उत्थाय- ----- + ----- + -----

* वदित्वा ----- + -----

* आदाय- ----- + ----- + -----

प्रश्न- 8 अधोलिखित शब्दानां रूपाणि निर्देशानुसारम् लिखत –

3

Write the missing forms of shabd-roop in the given vibhakti.

* सीता	चतुर्थी	सीतायै		
* देव	षष्ठी		देवयोः	
* नदी	सप्तमी	नद्याम्		

प्रश्न- 9 अधोलिखित धातूनां रूपाणि निर्देशानुसारम् लिखत -

3

Write the missing forms of Dhatu in the given lakara.

धातुः	लकारः	एकवचनं	द्विवचनं	बहुवचनम्
दृश्	लङ्	अपश्यम्		
पठ्	लृट्			पठिष्यथ
कृ	लोट्	करोतु		

प्रश्न – 10 मंजूषायां दत्तैः अव्ययैः रिक्तस्थानानि पूरयत - Fill in the blanks.

2

बहिः, अपि, सह, अधुना

- (क) अहं क्रीडितुम् न गच्छामि ।
 (ख) गृहं चलामः ।
 (ग) अहं मित्रैः क्रीडितुम् गच्छामि ।
 (घ) अहम् चलिष्यामि ।

प्रश्न – 11 पदपरिचयं यच्छत – Give grammatical details.

5

- (क) पितरम् विभक्ति वचनम् ।
 (ख) अस्मान् विभक्ति वचनम् ।
 (ग) कार्यालये विभक्ति वचनम् ।
 (घ) परिवारे विभक्ति वचनम् ।
 (ङ) अग्रज्या विभक्ति वचनम् ।

प्रश्न – 12 ययोः मासयोः यः ऋतु भवति सः लेखनीयः - Write the seasons name according to the months.

6

मासौ	ऋतुः
(क) चैत्रवैशाखमासयोः	
(ख) अश्विनकार्तिकमासयोः	
(ग) माघफाल्गुनमासयोः	

(घ) ज्येष्ठाषाढमासयोः

(ङ) मार्गशीर्षपुष्यमासयोः

(च) श्रावणभाद्रपदमासयोः

प्रश्न – 13 अधोलिखितानाम् अव्ययानाम् आधारेण वाक्यनिर्माणम् कुरुत – Make sentences. 4

(क) सर्वत्र (ख) अत्र (ग) तर्हि (घ) यावत्

प्रश्न – 14 अधोलिखितानाम् 2-2 पर्यायपदम् लिखत । Write two - two synonyms. 3

(क) सूर्यः -

(ख) जलम् -

(ग) पवनः -
